

SAWRASEWICZ STEFAN,

(1913-2001)

pseud. „Sawa”

Urodzony 4. stycznia 1913 r. w Wilnie, syn robotnika rolnego Mateusza i Weroniki z domu Lachowia. Do szkoły powszechnej uczęszczał z przerwami ze względu na bardzo trudną sytuację materialną. Szkołę tę ukończył dopiero w 1930 roku. Od 1927 roku należał do czołowej Drużyny Czarnej Trzynastki, w której zdobył stopnie harcerskie. W 1935 roku ukończył Państwowe Seminarium Nauczycielskie im. Tomasz Zana. W latach 1935 – 36 odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy 5 pułku piechoty Legionów w Wilnie. Do 1938 roku był nauczycielem w trzech publicznych szkołach powszechnych: w Wolkowysku, Porozowie i Podrosi. Jako podharc mistrz powołał w tych szkołach drużyny harcerskie i osobiście prowadził nadnaroczański obóz skautowy.

Po ogłoszeniu mobilizacji zgłosił się do macierzystego 5 ppLeg. Wziął udział w obronie Lwowa przed atakującymi Niemcami. Po zajęciu Lwowa przez wojska sowieckie, z 10-osobową grupą żołnierzy przedarł się do Wilna, unikając sowieckiej niewoli.

Przez cały okres konspiracji służby w ZWZ-AK (1941 – 1944) brał udział w szkoleniu wojskowym harcerzy. Przy jego udziale odbywały się również szkolenia młodszych dowódców, z których został sformowany pluton kadrowy Szarych Szeregów. 16 czerwca 1944 r. wszedł on w skład 3. Brygady „Szczerbca”. Równolegle „Sawa” w pionie szaroszeregowym dowodził grupą do specjalnych poruczeń. „Sawa” bezpośrednio podlegał kpt. hm. Józefowi Grzesiakowi – Czarnemu ps. „Kmita”, komendantowi Dzielnicy „D” i Wileńskiej Chorągwi Szarych Szeregów – kryptonim UL-Brama. W 1942r. został mianowany na stopień podporucznika, a w 1944r. awansowany na porucznika oraz stopień harcmistrza. Po zakończeniu Powstania Wileńskiego, w którym „Sawa” brał udział, uniknął rozbrojenia przez wojska NKWD i przedostał się poza granicę jałtańską.

Po wojnie rozpoczął studia na Uniwersytecie Łódzkim. Jako student piastował funkcję prezesa Caritas Academica, w pierwszym Duszpasterstwie akademickim w Łodzi. W 1950r. zostaje aresztowany ojciec Tomasz Roztworowski, duszpasterz akademicki, członek Senatu UŁ, a Caritas Academica zostaje zlikwidowany przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego. W ten sposób działalność społeczna śp. por. hm. Stefana Sawrasewicza została przerwana.

Po zakończeniu studiów pracował w Akademii Medycznej w Pracowni Naukowej Chirurgii, zyskując wielkie uznanie. Świadczy o tym jego długa aktywność zawodowa, aż do 80. roku życia. Przez całe życie był wierny przyrzeczeniom harcerskim, zachowując wszystkie ich cnoty.

W dniu 1. listopada 2001 roku odszedł na wieczną wartę. Został pochowany na Starym Cmentarzu w Łodzi.

Eugeniusz Czerniawski